

TER BESLISSING

Directie

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door

Aan Staatssecretaris

nota

Nota brief n.a.v. toezeggingen gedaan tijdens Commissiedebat Participatiewet van 16 januari 2025 en drie moties tijdens plenaire behandeling Participatiewet in balans van 17 april 2025, plus nadere informatie over afsluiten IOAZ (ombuiging Voorjaarsnota).

1. Aanleiding

Tijdens het commissiedebat Participatiewet van 16 januari 2025 heeft u toegezegd de TK dit voorjaar te informeren over een zestal onderwerpen. Tevens informeert u de Kamer over de uitvoering van drie moties naar aanleiding van het plenaire debat over het wetsvoorstel Participatiewet in balans, waaronder de motie Van Kent over vrijlaten van giften in natura. Tenslotte informeert u de TK nader over de voorgenomen afsluiting van de IOAZ (ombuiging Voorjaarsnota2025).

Bijlage(n)
0

2. Geadviseerd besluit

In te stemmen met de brief en deze laten verzenden naar de TK.

3. Kernpunten

U informeert de TK over:

- a) Ruimte in de bijstand en UWV-regelingen voor het opzetten van een eigen bedrijf onder de paraplu van een sociale coöperatie (toezegging aan mw. Welzijn/NSC): u meldt dat de Participatiewet de gevraagde ruimte biedt en dat inkomstenvrijlating mogelijk is. Het is mensen met een uitkering van UWV toegestaan om zich (als zelfstandige) aan te sluiten bij een sociale coöperatie. De contributie is voor eigen rekening. Re-integratie via een sociale coöperatie maakt geen onderdeel uit van het dienstverleningspakket dat UWV actief aanbiedt. Sociale coöperaties maken geen onderdeel uit van de re-integratiebedrijven waar UWV een contract mee heeft. UWV zet andere vormen van re-integratie in.
- b) Ondersteuning van mensen in de bijstand die ondernemer willen worden (ondernemerscertificaat) (toezegging aan dhr. Flach/SGP): VNG omarmt dit idee. Er is voldoende cursusaanbod in de markt en u zal in eerstkomende brief Gemeentenuws SZW gemeenten oproepen hiervan meer gebruik te maken.
- c) Ontwikkeling van het aantal jongeren in de bijstand (toezegging aan dhr. De Jong/PVV): u informeert de Kamer over een aantal cijfermatige ontwikkelingen. Het gaat om een relatief kleine groep in de bijstand (circa 10%), er was in 2024 sprake van een lichte stijging (plus 2.760 op totaal van bijna 40.000 jongeren). Mogelijke verklaringen zijn de hogere instroom van jongere statushouders en van jonggehandicapten (die niet de Wajong kunnen instromen omdat bijvoorbeeld nog niet vaststaat dat hun beperking duurzaam is). U meldt onder meer dat bij Voorjaarsnota 2025 geld beschikbaar is gekomen voor ondersteuning van deze groep Wajongers en dat het kabinet voor jongeren specifiek werkt aan betere begeleiding bij de overstap van school naar werk en bij werkloosheid via het wetsvoorstel 'Van school naar duurzaam werk'.

- d) Begeleiding naar werk en rol handhaving daarbij (toezegging aan dhr. Flach/SGP): onder verwijzing naar de decentrale verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Participatiewet geeft u een korte schets van de manieren waarop het kabinet begeleiding naar werk ondersteunt en van de handhaving van de arbeidsverplichting en uitvoering van de taaleis als integraal onderdeel van de Participatiewet. Ook wijst u op het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid, dat in voorbereiding is.
- e) Jongeren die uitstromen uit Jeugdzorg (toezegging aan mw. Welzijn/NSC): namens het kabinet erkent u in deze brief dat het een uitdaging is om alle jongeren die uitstromen uit jeugdzorg (met verblijf) op de radar te houden doordat sommige van deze jongeren geen ondersteuning willen. U schetst de (integrale) mogelijkheden die gemeenten en jeugdhulpaanbieders hebben om deze groep jongeren te ondersteunen. Hierbij verwijst u ook naar uw brief van 8 mei jl. waarin u gemeenten de mogelijkheid biedt vooruit te lopen op de jongerenmaatregelen uit het wetsvoorstel Participatiewet in balans. Verder verwijst u ook naar het wetsvoorstel Van school naar duurzaam werk dat op dit moment in behandeling is bij de TK. Dit wetsvoorstel biedt o.a. gemeenten meer ruimte en mogelijkheden om jongeren in een kwetsbare positie te helpen bij het behalen van een startkwalificatie of bij de overgang van school naar werk.
- f) CV-plicht respectievelijk in kaart brengen vaardigheden bijstandsgerechtigden (toezegging aan dhr. De Kort/VVD): u herhaalt geen voorstander te zijn van procesvoorschriften in de Participatiewet, maar uiteraard wel de gedachte te onderschrijven achter het voorstel. Het hebben van actuele arbeidsmarktgegevens van mensen is randvoorwaardelijk voor het begeleiden naar werk. U merkt op dat nog niet alle gemeenten hier even ver in zijn en onderstreept het belang dat gemeenten en UWV afspraken maken in de arbeidsmarktregio's over uitvraag en gegevensuitwisseling, onder verwijzing naar de opbrengsten van het programma Verbetering Uitwisseling Matchingsgegevens (VUM).
- g) Motie Van Kent c.s. over alleen giften in valuta laten meetellen voor de giftenvrijlating: de motie verzoekt de regering alleen giften in valuta mee te laten tellen voor de giftenvrijlating omdat het bijhouden van giften in natura voor bijstandsgerechtigden niet uitvoerbaar is. U licht toe dat de motie niet uitgevoerd zal worden. U legt uit dat de enige manier waarop de vrijlating van giften in natura geen beroep zou doen op het doenvermogen van de bijstandsgerechtigde is door alle giften in natura volledig buiten beschouwing te laten. Dit is echter onwenselijk omdat het indruist tegen het complementariteitsprincipe van de bijstand.
- h) Motie Lahlah/De Kort over investeringen van zzp-ers in eigen onderneming: de motie roept de regering op om per AMvB te regelen dat eigen investeringen van zzp'ers in de eigen onderneming niet als inkomen worden gezien of gekort op de aanvullende uitkering. U licht toe dat dit al geldt in het Bbz en daarom niet alsnog geregeld hoeft te worden.
- i) Motie Saris/Welzijn/Lahlah over anonieme kliklijnen: de motie verzoekt de regering om in overleg met gemeenten te bevorderen dat gemeenten niet langer gebruik maken van anonieme kliklijnen. U geeft aan met het wetsvoorstel Participatiewet in balans in te zetten op een cultuuromslag waarin wordt uitgegaan van vertrouwen in mensen. Daarnaast is met de VNG besproken dat het noodzakelijk is dat gemeenten laagdrempelig en goed bereikbaar zijn voor meldingen en signalen van mensen, over allerlei onderwerpen. Het is vervolgens aan de gemeente om de grootst mogelijke zorgvuldigheid te betrachten of en op welke wijze opvolging gegeven wordt aan een ontvangen signaal.
- j) Motie Flach en Inge van Dijk over een 'Right-to-Challenge'-regeling opnemen in lagere regelgeving: u meldt dat via wetsvoorstel Participatiewet in balans al meer ruimte wordt gegeven aan bijstandsgerechtigden om hun participatie vorm te geven. Dat bovendien het experimenteerartikel in de Participatiewet ook wordt verruimd en dat u met gemeenten in gesprek gaat over de wensen

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

giftenvrijlating: de motie verzoekt de regering alleen giften in valuta mee te laten tellen voor de giftenvrijlating omdat het bijhouden van giften in natura voor bijstandsgerechtigden niet uitvoerbaar is. U licht toe dat de motie niet uitgevoerd zal worden. U legt uit dat de enige manier waarop de vrijlating van giften in natura geen beroep zou doen op het doenvermogen van de bijstandsgerechtigde is door alle giften in natura volledig buiten beschouwing te laten. Dit is echter onwenselijk omdat het indruist tegen het complementariteitsprincipe van de bijstand.

Motie Lahlah\De Kort over investeringen van zzp-ers in eigen onderneming: de motie roept de regering op om per AMvB te regelen dat eigen investeringen van zzp'ers in de eigen onderneming niet als inkomen worden gezien of gekort op de aanvullende uitkering. U licht toe dat dit al geldt in het Bbz en daarom niet alsnog geregeld hoeft te worden.

Motie Saris\Welzijn\Lahlah over anonieme kliklijnen: de motie verzoekt de regering om in overleg met gemeenten te bevorderen dat gemeenten niet langer gebruik maken van anonieme kliklijnen. U geeft aan met het wetsvoorstel Participatiewet in balans in te zetten op een cultuuromslag waarin wordt uitgegaan van vertrouwen in mensen. Daarnaast is met de VNG besproken dat het noodzakelijk is dat gemeenten laagdrempelig en goed bereikbaar zijn voor meldingen en signalen van mensen, over allerlei onderwerpen. Het is vervolgens aan de gemeente om de grootst mogelijke zorgvuldigheid te betrachten of en op welke wijze opvolging gegeven wordt aan een ontvangen signaal.

Motie Flach en Inge van Dijk over een 'Right-to-Challenge'-regeling opnemen in lagere regelgeving: u meldt dat via wetsvoorstel Participatiewet in balans al meer ruimte wordt gegeven aan bijstandsgerechtigden om hun participatie vorm te geven. Dat bovendien het experimenteerartikel in de Participatiewet ook wordt verruimd en dat u met gemeenten in gesprek gaat over de wensen

tenvrijlating: de motie verzoekt de regering alleen giften in valuta mee te laten tellen voor de giftenvrijlating omdat het bijhouden van giften in natura voor bijstandsgerechtigden niet uitvoerbaar is. U licht toe dat de motie niet uitgevoerd zal worden. U legt uit dat de enige manier waarop de vrijlating van giften in natura geen beroep zou doen op het doenvermogen van de bijstandsgerechtigde is door alle giften in natura volledig buiten beschouwing te laten. Dit is echter onwenselijk omdat het indruist tegen het complementariteitsprincipe van de bijstand.

Motie Lahlah\De Kort over investeringen van zzp-ers in eigen onderneming: de motie roept de regering op om per AMvB te regelen dat e

die er zijn om een toekomstig experiment vorm te geven en wat daarvoor juridisch nodig is.

- k) Ombuiging IOAZ: u licht toe dat in de Voorjaarsnota 2025 het voornemen is opgenomen dat de Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ) wordt afgesloten voor nieuwe instroom per 1 januari 2028. Hiermee wordt binnen de begrotingshorizon cumulatief 27 miljoen euro omgebogen.

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

De reacties op de toezeggingen en moties zijn waar nodig (ambtelijk) afgestemd met de VNG, UWV en VWS. Wat betreft de toezegging aan dhr. De Kort inzake verplicht CV aanleveren bij uitkeringsaanvraag, respectievelijk in kaart brengen vaardigheden bijstandsgerechtigden is het wenselijk tijdens het eerstvolgende bestuurlijk overleg met VNG van 11 juni aanstaande het belang te benadrukken dat gemeenten en UWV afspraken maken in de arbeidsmarktregio's over uitvraag en gegevensuitwisseling, onder verwijzing naar de opbrengsten van het programma Verbetering Uitwisseling Matchingsgegevens (VUM) (is eerder niet gelukt vanwege vervallen BO). Tevens kan bij dit BO de ambtelijk met VNG afgestemde lijn inzake omgang met de motie over kliklijnen worden bevestigd (hamerstuk).